

مقایسه اثربخشی دو روش عقلانی هیجانی و انضباط قاطعانه بر میزان مهارت های فکری،

احساسی و رفتاری دانش آموزان دوره متوسطه

عباس الماسی^۱، دکتر حسن اسدزاده^۲، دکتر آمنه معاضدیان^۳

۱- دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی

۲- دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی سمنان

۳- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی سمنان

چکیده

مهارت های اساسی زندگی در سه دسته مهارت های فکری، احساسی و رفتاری دسته بندی شده است (ورنون، ۲۰۰۹)، صاحب نظران توجه هماهنگ به این را ضروری دانسته اند و آموزش و پرورش را در آموزش مهارت های زندگی به دانش آموزان مسئول دانسته اند. هدف اصلی این پژوهش مقایسه میزان تاثیر دو روش عقلانی - هیجانی و روش انضباط قاطعانه بر مهارت های فکری، احساسی و رفتاری دانش آموزان دوره متوسطه دوم بوده است. روش انجام پژوهش آزمایش از نوع طرح سه گروهی با پیش آزمون و پس آزمون بوده است. جامعه شامل دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ بوده است که تعداد ۷۵ نفر به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب و در ۳ گروه ۲۵ نفری قرار گرفته اند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته مهارت های زندگی بر گرفته از پرسشنامه مهارت های زندگی (ساعتچی، کامکاری و عسگریان، ۱۳۸۹) بوده است. روایی بیرونی و درونی پرسشنامه مورد تایید ۱۵ نفر از صاحب نظران برنامه ریزی درسی قرار گرفته است و ضریب پایایی آزمون با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۲ بدست آمده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون تحلیل کوواریانس چند متغیره و آزمون تعقیبی شفه در محیط نرم افزار spss21 استفاده شده است. یافته های تحقیق نشان می دهد، استفاده از روش عقلانی - هیجانی در مقایسه با روش انضباط قاطعانه در آموزش مهارت های فکری، احساسی و رفتاری به دانش آموزان تاثیر بیشتری دارد. با توجه به این یافته ها نتیجه گیری می شود، برای آموزش مهارت های اساسی زندگی به دانش آموزان روش عقلانی - هیجانی توصیه می شود و استفاده از روش انضباط قاطعانه از کارآمدی لازم در آموزش مهارت های فکری، احساسی و رفتاری برخوردار نیست.

کلید واژه: روش عقلانی، هیجانی، انضباط قاطعانه، مهارت های فکری، احساسی و رفتاری